

2018-01-15 Nr. 4A-5/25-10

Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo
 tarnybai
Mortos g. 14, Vilnius

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS ATLIKTOS NACIONALINIO TRAPTINKLINIO RYŠIO (ROAMINGO) GALIMYBIŲ STUDIJS ATASKAITOS (ATASKAITA) PROJEKTO

2017 m. sausio 10 d. AB Lietuvos Radijo ir televizijos centras (toliau – Telecentras) kreipėsi į Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybą (toliau – RRT) su pasiūlymu „numatyti nacionalinio mobiliojo ryšio roamingo įvedimą Lietuvoje“.

Telecentras jau yra išreiškęs savo poziciją, jog Lietuvoje egzistuoja problemos naudojantis judriojo ryšio tinklu ir paslaugomis, pagrindinės iš jų yra šios:

1. Lietuvos vartotojams yra ribojamos paslaugos, kadangi būdamas vieno operatoriaus klientu, vartotojas tam tikrose vietovėse negali naudotis visomis paslaugomis, nes nei vienas judriojo ryšio operatorius Lietuvoje neturi 100% padengimo;
2. Lietuvos vartotojai yra diskriminuojami užsienio operatorių klientų atžvilgiu, kadangi pastariems yra sudaroma galimybė laisvai pasirinkti norimą tinklą atvykus į Lietuvą;
3. Nacionalinio roamingo nebuvimas stabdo išmaniųjų technologijų vystymąsi;
4. Specialiosios tarnybos naudojami judriojo ryšio operatorių paslaugomis, todėl atitinkamai šių paslaugų sutrikimai kelia riziką saugumui;
5. Nacionalinio roamingas sumažintų įėjimo į rinką barjerus;
6. Efektyvus bendras infrastruktūros panaudojimas įgalina kainų vartotojams mažėjimą.

Telecentro pozicija dėl egzistuojančių problemų nesikeičia. Šiuo raštu norime atkreipti RRT dėmesį į tai, kad Ataskaitos išvados prieštarauja studijoje konstatuotiems faktams. Ataskaitoje yra konstatuojama, jog Lietuvoje yra dideli įėjimo į rinką barjerai, kainos vartotojams auga, potenciali konkurencija yra nedidelė, tačiau Ataskaitos išvada – „judriojo ryšio paslaugų rinkoje nėra identifikuota problemų, kurias RRT turėtų spręsti įvesdama nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimą“ - prieštarauja tyrimo metu konstatuotiems faktams, - kadangi nacionalinis roamingas yra viena iš efektyviausių priemonių įėjimo į rinką barjerų mažinimui ir konkurencijos didinimui/kainų vartotojams mažinimui. Toliau pateikiame Ataskaitos trūkumus ir detalius argumentus, kurie, pagrindžia tai, kad Ataskaitos išvados prieštarauja Ataskaitoje pateiktai informacijai ir atliktam tyrimui.

Ataskaitos trūkumai:

1. Tarptautinės nacionalinio roamingo praktikos įvertinimas paremtas trijų ES šalių praktikos (modelių) aprašymu; nenurodomi motyvai, kodėl tokių modelių taikymas nebūtų

galimas/sėkmingas Lietuvoje. Konkrečių aprašomų šalių pasirinkimo kriterijai nenurodyti. Nėra įvertintas Telecentro žiniomis sėkmingas nacionalinio roamingo įgyvendinimas Olandijoje. Trijų galimai nesėkmingų nacionalinio roamingo įgyvendinimo atvejų aprašymas atrodo tendencingai, neleidžia daryti objektyvios išvados apie kitų šalių patirtį nacionalinio roamingo srityje. Ataskaitos 5 priede pateiktoje Europos šalių nacionalinio roamingo paslaugų teikimo apžvalgoje nurodoma, jog nacionalinis roamingas buvo įvestas 15-oje Europos šalių ir iki šiol tebėra įvestas 12-oje Europos šalių, iš visų 26 šalių, kurios yra trumpai apžvelgiamos, tačiau Ataskaitoje yra daroma išvada, jog nacionalinis roamingas buvo/yra įvestas tik nedaugelyje Europos šalių.

2. Ataskaitos dalyje, tiriančioje judriojo ryšio paslaugų rinkos struktūrą, nėra apibrėžti kriterijai, pagal kuriuos operatoriai suskirstomi į „didžiuosius“, „mažuosius“ ir „kitus“ vertinant atskirus rinkos segmentus/pjūvius. Studijoje Telecentras kartais įvardijamas kaip naujas rinkos dalyvis, o kartais kaip didysis operatorius. Telecentro duomenys nėra analizuojami kaip naujo rinkos dalyvio visuose rinkos segmentuose. Taip pat analizei naudojama tik vienos technologijos - LTE 4G tinklo Mezon klientai 2015 – 2017, bet neanalizuojama WiMax 4G tinklo Mezon klientai 2011 - 2017 periodu (WiMax technologiją neteisingai priskiriant fiksuotam ryšiui, nes iš vartotojo perspektyvos WiMax technologijos pagrindu yra teikiamas vadinamas „nomadinis“ ryšys (angl. „*nomadic wireless*“), leidžiantis vartotojui naudotis paslauga skirtingose vietovėse, o ne vienoje fiksuotoje vietoje) ir tik duomenų perdavimo paslaugų segmente, be balso paslaugų. Taip pat trūksta balso ir duomenų perdavimo Mezon klientų paslaugų analizės WiFi technologijos tinkle.
3. Ataskaitoje pripažįstama, jog įėjimo į rinką barjerai yra aukšti, bet teigiama, jog juos galima švelninti komerciniais susitarimais. Tuo pačiu taip pat pripažįstama, jog tam tikrais atvejais judriojo ryšio tinklų valdytojai gali turėti motyvų vilkinti derybas dėl didmeninių judriojo ryšio paslaugų suteikimo, todėl judriojo ryšio tinklo valdymas šiuos tinklus turintiems operatoriams sukuria didelį konkurencinį pranašumą prieš šių tinklų nevaldančius operatorius.
4. Ataskaitoje nėra atlikta analizė apie operatorių šiuo metu valdomus dažnius ir jų perskirstymo perspektyvas, kai tuo tarpu dažnių trūkumas/netolygus paskirstymas taip pat yra vienas iš svarbių trikdžių naujiems operatoriams ateiti į rinką ar esamiems konkuruoti su daugiau resursų turinčiais operatoriais.
5. Ataskaitoje konstatuojama, kad paskutiniu metu kainos vartotojams auga, trys operatoriai jau du metus nebekonkuruoja kaina, nėra konstatuojama, kad operatoriai pradėjo tarpusavyje konkuruoti naujomis paslaugomis, tačiau daroma išvada, jog „tai dar neįrodo, kad konkurencija teikiant mažmenines judriojo ryšio paslaugas nėra veiksminga“.
6. Ataskaitoje nacionalinis roamingas nebuvo vertinamas konkurencingumo didinimo, rinkos skatinimo ir paslaugų patikimumo užtikrinimo aspektu, Ataskaitoje nėra aptartos galimybės sumažinti paslaugų kainą vartotojams.

1. Tarptautinės nacionalinio roamingo praktikos įvertinimas

Ataskaitoje vertinant kitų šalių patirtį ir praktiką dėl nacionalinio roamingo ir jo reguliavimo nurodoma, jog „reguliuojamo pobūdžio nacionalinio roamingo susitarimai buvo naudojami, norint pašalinti rinkoje susidariusius trikdžius ir paskatinti judriojo ryšio operatorius plėsti savo veiklą bei sudaryti palankias sąlygas naujų operatorių atėjimui, suteikiant jiems atitinkamas išlygas“. Būtent tai rodo, jog kitos šalys nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimo siekė (o kai kurios ir toliau tebesiekia), jog būtų sudaromos galimybės ateiti į rinką naujiems dalyviams, o tai užtikrintų konkurencinį spaudimą ir mažintų paslaugų kainą vartotojams. Ataskaitoje buvo pasirinkta nagrinėti trijų valstybių (Austrijos, Norvegijos ir Prancūzijos) pavyzdžius dėl nacionalinio roamingo. Tačiau Ataskaitoje yra tik nurodomi pavyzdžiai, bet nėra aptartos galimybės kažkurį iš nurodytų pavyzdžių pritaikyti Lietuvoje ar negalimumą taikyti Lietuvoje. Kaip nurodoma Ataskaitoje, Austrijoje buvo pasirinktas nacionalinio roamingo režimas vadinamas „Švelnus ir apribotas laike“ (angl. „*Light-touch and time-bound*“). Remiantis tokiu režimu ir nauju reglamentavimu, Austrijos nacionalinis

reguliuotojas, RTR, „papildomai buvo įpareigota nuspręsti ar apskritai nacionalinio roamingo įpareigojimas turėtų būti pritaikytas ar ne, susidarius tam tikroms aplinkybėms, ir įrašytas į aukciono pasiūlymo sąlygas bei licencijas.“ Atsižvelgiant į tai, jog įvykus dažnių aukcionui, Austrijos rinkoje neatsirado nei vieno naujo dalyvio, „dažnių aukciono metu nustatyti nacionalinio roamingo suteikimo naujam rinkos dalyviui įpareigojimui nebuvo panaudoti, t. y. nebuvo sudaryta reguliuojamų nacionalinio roamingo Susitarimų“. Tačiau Austrijos pavyzdys buvo tik apibūdintas ir pateikta informacija, jos nenagrinėjant ir neanalizuojant galimybės pasinaudoti tokiu, jau išbandytu pavyzdžiu. Būtent Austrijos pavyzdžio įgyvendinimas, leistų RRT, atsižvelgiant į nacionalinio roamingo poreikį, panaikinti įpareigojimą pasiekus tikslus, tačiau, kaip jau minėta, net teoriškai tokia galimybė Ataskaitoje nėra nurodoma. RRT, remdamasi Norvegijos nacionalinio reguliuotojo (Nkom) nuomone, nurodo, jog „įpareigojimas esamiems operatoriams teikti nacionalinio roamingo paslaugas naujiems operatoriams, norintiems ateiti į rinką, nebuvo toks sėkmingas. Nors ir atsirado trečiasis operatorius, tačiau su palyginti labai maža rinkos dalimi ir rinkoje nebuvo pastebėta žymių pokyčių konkurencijos atžvilgiu.“ Telecentro nuomone, tai bet koku atveju rodo, kad visgi sudarius tinkamas galimybes atsiranda nauji rinkos dalyviai, be to šiuo metu yra per anksti daryti galutines išvadas, nes nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimas Norvegijoje buvo įvestas tik 2016 m. – dveji metai yra per trumpas laiko terminas naujo rinkos dalyvio rinkos dalies augimui įvertinti. Prancūzijos pavyzdys rodo, jog yra atsisakoma nacionalinio roamingo naudojimo, tačiau nėra galutinai teigiama, kad tai nėra tinkamas sprendimas, kada yra reikalinga judriojo ryšio tinklu padengti atokias vietas. Ataskaitoje pateikti pavyzdžiai neįrodo, kad nacionalinis roamingas būtų netinkama priemonė spręsti problemas, kurias yra įvardijęs Telecentras. Laikytina, jog kaip tik yra priešingai – nurodyti pavyzdžiai ir kitų valstybių praktika įrodo, kad nacionalinis roamingas, nors ir būdamas laikina priemone, yra tinkamas pasirinkimas siekiant, jog rinkoje atsirastų daugiau naujų dalyvių, konkurencija taptų veiksmingesnė ir galų gale dėl to mažėtų kainos vartotojams.

2. Judriojo ryšio paslaugų rinkos struktūra

Ataskaitos 15 psl. yra nurodyta, jog tiriamuoju laikotarpiu veikė trys judriojo ryšio operatoriai, t. y. Telia Lietuva, UAB „Bitė Lietuva“ ir Tele2. Kiti judriojo ryšio operatoriai yra įvardijami – „kiti tiekėjai“, tačiau toliau tekste vienos vietose (tačiau nesuprantama, koku kriterijumi remiantis) Telecentras įvardijamas kaip „kitas tiekėjas“, kitose - Telecentras priskiriamas jau prie keturių operatorių - Ataskaitos 23 psl. – „Taip pat, atkreiptinas dėmesys, kad 2016 m. šiame rinkos segmente atsirado naujas paslaugų teikėjas - Telecentras, kuris ankstesniais metais interneto prieigos paslaugas teikė naudojant WiMAX (ang. Worldwide Interoperability Microwave Access) technologiją, kuri yra priskiriama fiksuotojo ryšio technologijoms, o 2016 m. pradėjo naudoti judriojo ryšio technologiją – LTE“, o štai, pavyzdžiui, 16 lentelėje, Ataskaitos 24 psl. Telecentras jau vėl priskiriamas prie kitų teikėjų. Toliau Ataskaitos 25 psl. nurodyta, jog „Naujas šio rinkos segmento dalyvis Telecentras 2017 m. užėmė 16,0 proc. nagrinėjamos rinkos. Turimi duomenys rodo, kad nei vienas iš operatorių neužėmė tokios rinkos dalies, kuri leistų įtarti, kad kuris nors operatorius turi didelę įtaką teikiant interneto prieigos paslaugas.“ - tokiu atveju, jeigu šioje dalyje Telecentras jau įvardijamas kaip naujas rinkos dalyvis, kuris, kaip buvo minėta, atsirado 2016 m., tai kodėl tiriamuoju laikotarpiu yra nurodomi tik trys operatoriai, o Telecentras yra įvardijamas kaip „kiti tiekėjai“. Taipogi neaiškus toks pasirinkimas skirstyti Telia Lietuva, UAB „Bitė Lietuva“ ir Tele2 kaip judriojo ryšio operatorius, o Telecentrą įvardinti – „kiti tiekėjai“, kai Ataskaitos 32 psl. konkrečiai ir aiškiai yra nurodoma, jog „Kaip jau minėta Ataskaitos 3.1.2 ir 3.1.3 skyriuose didmenines judriojo ryšio paslaugas visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, teikti gali tik Bitė Lietuva, Tele2, Telia Lietuva ir tam tikrose šalies teritorijose – Telecentras, t. y. operatoriai, kurie pagal Ataskaitos 3.1.1 skyriuje pateiktus duomenis, yra didžiausi judriojo ryšio paslaugų teikėjai“. Tokio selektyvaus pasirinkimo įrodymų, kai kartais Telecentras priskiriamas prie didžiųjų judriojo ryšio operatorių, o kartais prie „kitų tiekėjų“ Ataskaitoje yra ne

vienas, tačiau nėra aiškūs tokio skirstymo motyvai. Toks selektyvus skirstymas „paslepia“, kiek ir kokią dalį visuose rinkos segmentuose realiai užima operatoriai.

3. Įėjimo į rinką barjerai

Kaip teigiama Ataskaitoje (7 psl.), laikinas nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimas kitose valstybėse, nors ir kaip laikina priemonė, tačiau buvo reikalingas tam, kad įėjimo į rinką barjerai būtų pašalinti, tokiu būdu siekiant „paskatinti judriojo ryšio operatorius plėsti savo veiklą bei sudaryti palankias sąlygas naujų operatorių atėjimui, suteikiant jiems atitinkamas išlygas“. Taigi galima daryti išvadą, kad esant aukštiesiems įėjimo į judriojo ryšio paslaugų rinką barjerams, nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimas, kaip tik padėtų naujiems rinkos dalyviams ateiti į rinką. Ataskaitos 3.1.2 išvadoje nurodoma, jog „Įėjimo barjerai į judriojo ryšio paslaugų rinką yra aukšti, tačiau galimybė komerciniais pagrindais gauti prieigą prie kito operatoriaus valdomos infrastruktūros ir (arba) judriojo ryšio tinklo, šiuo barjerus sumažina“. Kita vertus, Ataskaitoje taip pat pripažįstama, jog „tam tikrais atvejais judriojo ryšio tinklų valdytojai gali turėti motyvų vilkinti derybas dėl didmeninių judriojo ryšio paslaugų suteikimo, todėl judriojo ryšio tinklo valdymas šiuos tinklus turintiems operatoriams sukuria didelį konkurencinį pranašumą prieš šių tinklų nevaldančius operatorius“. Todėl komercinio susitarimo galimybė laikytina tik teorine, kadangi nėra įpareigojimo susitarti operatoriams, nėra aiškių ir konkrečių sąlygų bei kriterijų, kuriais remiantis būtų nustatoma paslaugos kaina. Be to ir pačioje Ataskaitoje pripažįstama, kad nepavykus deryboms tarp operatorių, suinteresuotos šalys turi teisę kreiptis į RRT. Tai tik dar labiau sustiprina argumentą, kad galimybė susitarti, iš esmės, yra tik teorinė, nes Telecentras ir kiti tiekėjai neturi konkurencinio spaudimo/derybinių galių 3-jų didžiausių operatorių atžvilgiu.

4. Dažniai

Ataskaitoje nėra atlikta analizė apie operatorių šiuo metu valdomus dažnius ir jų perskirstymo perspektyvas, kai tuo tarpu dažnių trūkumas/netolygus paskirstymas taip pat yra vienas iš svarbių trikdžių naujiems operatoriams ateiti į rinką ar esamiems konkuruoti su daugiau resursų turinčiais operatoriais.

Telecentras neturi 800 ir 900 dažnių, todėl neturi lygiaverčių galimybių kaip kiti tiekėjai (Bitė Lietuva, Tele2, Telia Lietuva), kurie turi žemos spektro dažnius, leidžiančius padengti visą Lietuvos Respublikos teritoriją, ypač nutolusias vietas. Virtualaus operatoriaus galimybė šios problemos nesprendžia, nes nesudaro galimybės kartu panaudoti ir savo turimo tinklo, o tokia galimybė būtų efektyvus savo turimos infrastruktūros panaudojimo suderinimas su kitų operatorių infrastruktūra naudojantis nacionaliniu roamingu.

Taigi, judriojo ryšio tinklus valdantys operatoriai Bitė Lietuva, Tele2, Telia Lietuva ir šia prasme turi konkurencinį pranašumą prieš Telecentrą ar kitus galimus paslaugos teikėjus, kas dar labiau sumažina jų galimybes daryti komercinį spaudimą derybose dėl nacionalinio roamingo. Tai patvirtinama ir Ataskaitos 3.1.5 skyriuje, kur yra teigiama, jog yra mažai tikėtina, kad net ir atsiradus vienam ar keletui naujų judriojo ryšio paslaugų teikėjų, šie asmenys sudarys realų konkurencinį spaudimą judriojo rinkoje jau veikiančioms operatoriams.

5. Judriojo ryšio paslaugų kainų dinamika

Ataskaitos 3.1.6.1.1 skyriuje teigiama, kad „Bitė Lietuva, Tele2 ir Telia Lietuva ARPU didėjimas, visų trijų judriojo ryšio paslaugų teikėjų kainodaros panašėjimas, kainodaros pokyčių atsiradimas panašiu periodu, rodo, jog konkurencijos intensyvumas kainomis tarp trijų didžiųjų judriojo ryšio paslaugų teikėjų 2015-2017 m. sumažėjo, tačiau tai dar neįrodo, kad konkurencija teikiant mažmenines judriojo

ryšio paslaugas nėra veiksminga“. Tokia išvada, mūsų vertinimu, yra labai neteisinga. Ataskaitos daugelyje vietų yra nurodoma, jog kainos vartotojams didėja, kaip antai Ataskaitos 40 psl. „2016 -2017 m. tam tikro vartojimo segmentuose viešai siūlomų paslaugų kainos didėjo“, „2016-2017 m., palyginti su 2012 ir 2015 m., nebesiūlomi ypač pigūs (apie 1,20 Eur/mėn. su PVM) mokėjimo planai“, „2016-2017 m. palyginti su 2015 m., padidėjo mažo ir didelio vartojimo judriojo ryšio paslaugų užmokesčiai“ Ataskaitos 44 psl. „Paslaugų teikėjai 2016-2017 m. nebesiūlo mažo pokalbių ir didelio duomenų perdavimo vartojimo planų. Paslaugų gavėjas, kalbėdamas nedaug, bet naudodamas daug duomenų, turi rinktis brangesnius neribotų pokalbių mokėjimo planus“ ir kt. Akivaizdu, kad tokia informacija rodo tik viena, jog kainos vartotojams augo, todėl teigti, jog rinkoje yra veiksminga konkurencija, yra neteisinga. Esant veiksmingai konkurencijai arba kitaip tariant, konkurencingai rinkai, kainos, kaip tik atvirkščiai, - mažėja, arba bent jau pradeda konkuruoti naujomis paslaugomis (tokių faktų nėra pateikiama Ataskaitoje). Be to, tokie teiginiai, kaip kad „dėl kainodaros panašėjimo, kainodaros pokyčių atsiradimas panašiu periodu“ suponuoja ir galimas prielaidas dėl minėtų judriojo ryšio paslaugų operatorių suderintų veiksmų ar netgi draudžiamo susitarimo, dėl kurių yra ribojama konkurencija, tačiau Ataskaitoje nepateikta nei vieno argumento, kuris neleistų daryti panašių prielaidų.

6. Rinkos skatinimas ir vartotojas

Ataskaitoje apskritai nebuvo vertinamas nacionalinis roamingas konkurencingumo didinimo, rinkos skatinimo ir paslaugų patikimumo užtikrinimo aspektu, o tiesiog buvo apsiribojama bendra fraze, jog apskritai konkurencija yra veiksminga, nors kaip matyti iš aukščiau pateiktos argumentų, tai visiškai prieštarauja pačioje Ataskaitoje esančiai informacijai, kadangi Ataskaitoje pateikiant duomenis apie kainų pokyčius buvo įrodyta ir prieita prie išvadų, jog kainos augo, kas atitinkamai sąlygojo ir operatorių augančius pelnus, tačiau galutinėje Ataskaitos išvadoje vis tiek nusprendžiama, jog „Judriojo ryšio paslaugų rinkoje nėra identifiukuota problemų, kurias Tarnyba turėtų spręsti įvesdama nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimą. Judriojo ryšio paslaugų rinkoje veikiantys šių paslaugų teikėjai turi teisę sudaryti komercinius susitarimus dėl nacionalinio roamingo paslaugų teikimo (gavimo) ir tik nepavykus susitarti, šie asmenys galėtų kreiptis į Tarnybą su prašymu išnagrinėti ginčą.“.

Nacionalinio roamingo paslaugų reguliavimas padėtų atsirasti galbūt net ne vienam naujam rinkos dalyviui, o tai automatiškai skatintų veiksmingesnę konkurenciją, kas kartu sąlygotų ir didesnes inovacijas, kadangi rinkos dalyviai konkuruodami privalėtų būti novatoriški kurdami paslaugų koncepciją. Nacionalinis roamingas leistų atsirasti įmonėms, kurios kurtų, siūlytų ir testuotų Lietuvoje naujus inovatyvius produktus (pavyzdžiui, susijusius su telemetrijos ar „daiktų interneto“ paslaugų teikimu), kurių kūrimas šiuo metu yra apsunkintas dėl nepakankamos atskirų operatorių paslaugų apimties ir būtinybės keisti SIM korteles pereinant iš vieno operatoriaus į kitą. Visiškai nevertinama ir tai, jog naujų rinkos dalyvių atėjimas suteiktų galimybę vartotojams ne tik mokėti mažesnę kainą už atitinkamas paslaugas, Lietuvos vartotojai nebūtų diskriminuojami lyginant juos su užsienio šalių vartotojais, įvedus nacionalinį roamingą būtų užtikrinta ir tai, jog be didelių papildomų investicijų atsirastų galimybė teikti paslaugas ir tose vietovėse, kuriose šiai dienai paslaugos nėra teikiamos. Ataskaitoje nebuvo vertinama ir tai, jog galų gale, įgyvendinus nacionalinį roamingą, mažai apgyvendintose teritorijose, kuriose kiekvienas atskirai paimtas operatorius išvis neteikia savo paslaugų arba teikia siauresnį jų spektrą, be didelių papildomų investicijų atsirastų galimybė praplėsti visų operatorių paslaugų teikimo aprėptį, jų spektrą ir tokiu būdu būtų padidinamos operatorių pajamos.

Be kita ko, Ataskaitoje nėra aptartos galimybės sumažinti paslaugų kainą vartotojams, kadangi sumažėtų operatorių investicijos į dubliuojančią infrastruktūrą, nėra analizuojama ir galima nauda

valstybei - t. y. modernios reguliacinės aplinkos sukūrimas, užtikrinant efektyvų visos egzistuojančios infrastruktūros panaudojimą, konkurencingą rinką ir inovacijų diegimui palankią aplinką, maksimaliai įmanomos aprėpties paslaugų su viena SIM kortele teikimo užtikrinimas krašto apsaugos sistemos, vidaus reikalų sistemos ir kitoms specialiosioms tarnyboms, paslaugų teikimo visoje šalyje užtikrinimas stichinių nelaimių, karinių konfliktų, kibernetinių atakų ir kitų krizinių situacijų atveju, panaudojant visą egzistuojančią infrastruktūrą ir tuo atveju, jeigu visa arba didelė dalis vieno operatoriaus valdomos infrastruktūros nustotų veikti, bei tai, jog atsiradus naujiems rinkos dalyviams pagerėtų konkurencinė aplinka ir sumažės draudžiamų susitarimų sudarymo galimybė (kuriuos, beje, galima įtarti esant, iš Ataskaitoje pateiktos informacijos ir nepateikiant jokių argumentų, kodėl didžiųjų operatorių kainodaros panašėja, kainodaros pokyčiai atsirado panašiu periodu, konkurencijos intensyvumas kainomis tarp trijų didžiųjų judriojo ryšio paslaugų teikėjų 2015-2017 m. sumažėjo).

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus argumentus, siūlome nacionalinio roamingo įvedimo Lietuvoje studiją ir Ataskaitą papildyti, atsižvelgiant į nurodytus trūkumus, ir pakartotinai teikti rinkos dalyviams.

Tikime, jog RRT, kaip rinkos reguliatorius, nepriims galutinio sprendimo, užtvirtinančio trijų operatorių rinkoje *status quo*, kur didėja kainos vartotojams, auga operatorių pelnai, naujos inovatyvios paslaugos nepradedamos teikti.

Pagarbiai,

Generalinis direktorius

Remigijus Šeris